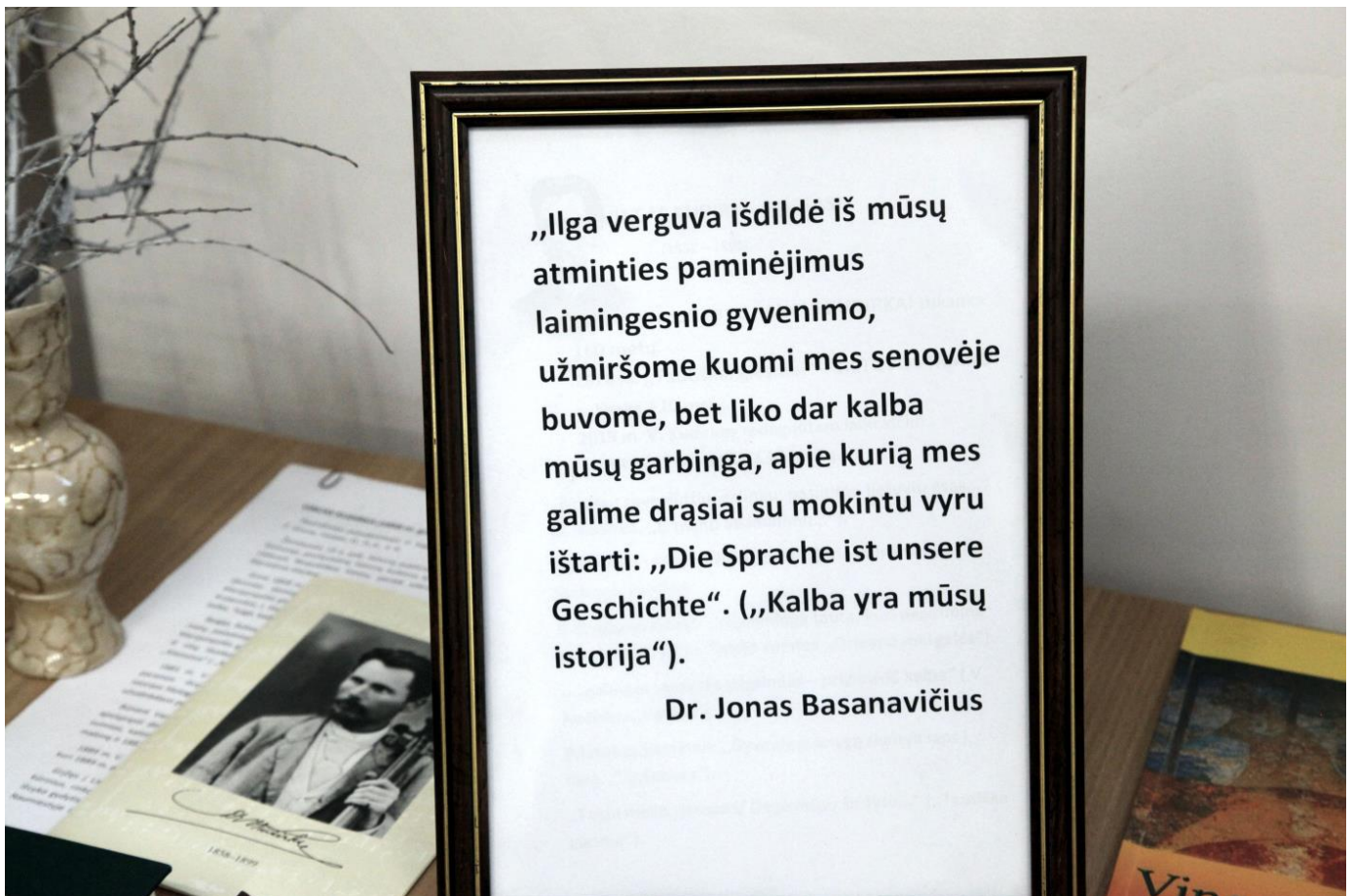

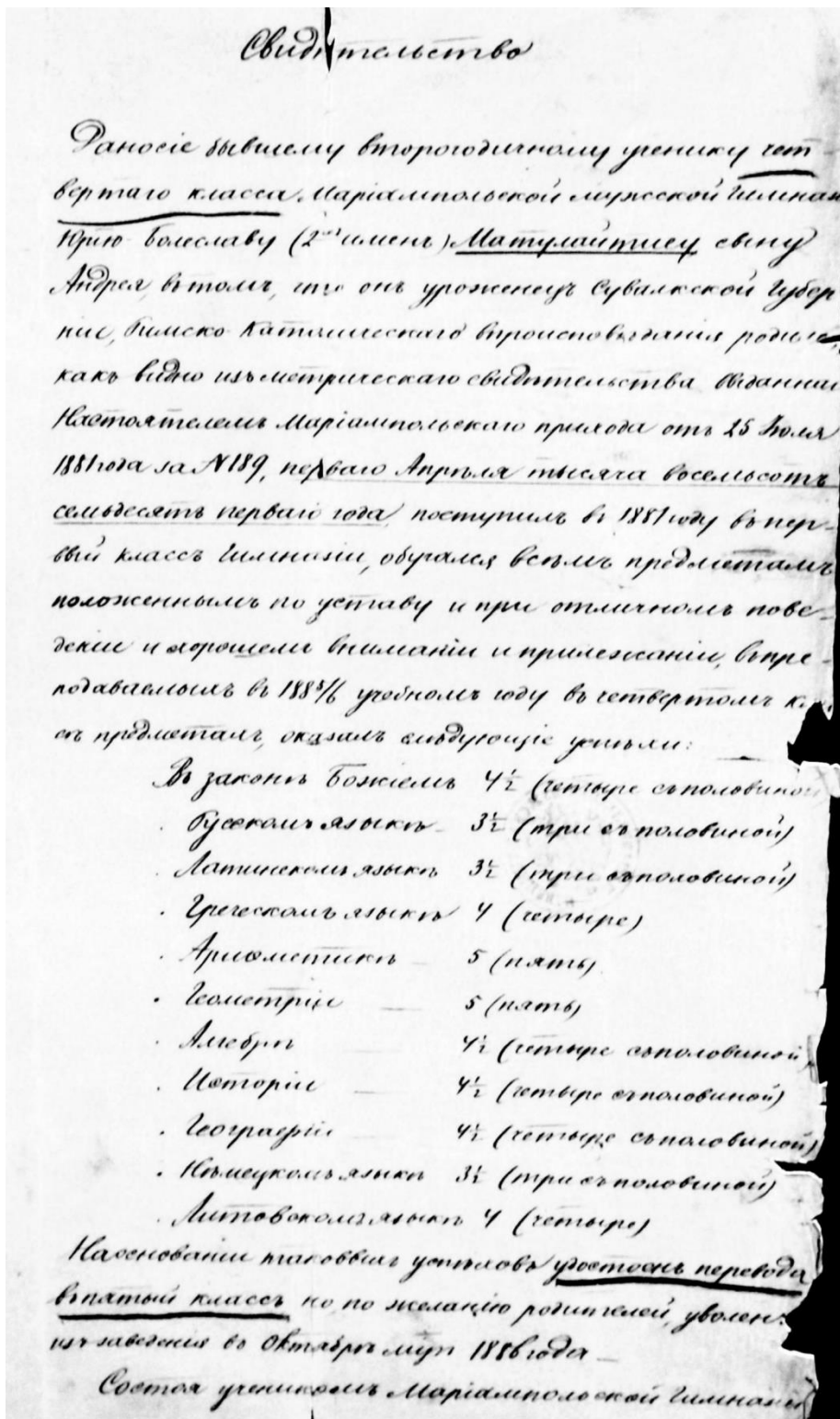
Birželio 15 dieną kelionės iniciatorės Liudvikos Naginevičienės dėka važiuojame į jos gimtąjį miestą Marijampolę. Ačiū Liudvikai už tokį sumanymą ir puikią ekskursiją. Noriu pasidalinti tuo, ką aš pamačiau ir sužinojau, o taip pat – perskaičiau.

I. Pirmiausia apsilankėme Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijoje, kurioje mokėsi pati Liudvika. Prie progos paminėsiu, kad ir mano mama buvo baigusį šią žymiausią Lietuvoje gimnaziją. Kad būtų įdomiau, parinkau iš įvairių šaltinių trumpus mūsų keturių lankytų objektų aprašymus.

Gimnazijos muziejus įkurtas ir atidarytas prieš 50 metų, 1967 m., švenčiant gimnazijos 100 metų. Pagrindiniame ir pagalbiniame fonduose sukaupta per 9500 eksponatų. Ekspozicijose atsispindi senosios Marijampolės gimnazijos istorija, jos raida nuo carinės Rusijos valdymo metų iki atkurtos Nepriklausomybės. Čia sužinosite apie žymiausius gimnazijos auklėtinius, stovėjusius prie Lietuvos valstybingumo, kultūros, lietuviybės ištakų (J. Basanavičių, V. Kudirką, P. Kriaučiūną, J. Jablonskį, A. J. Greimą, V. Mykolaitį – Putiną, palaimintąjį J. Matulaitį, čia besimokusius 1918 m. Vasario 16 Nepriklausomybės akto signatarus, daugybę mokslininkų ir menininkų). Svarbiausias muziejaus tikslas – priminti lankytojams sudėtingą, skaudžią Sūduvos krašto ir visos Lietuvos istoriją, patraukti jaunimą, ugdyti patriotizmą ir altruizmą. Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijos istorijos muziejus – gimnazijos širdis, pamėgtas turistų, tapęs gausiai lankytinu miesto objektu.

II. Toliau nuskubėjome į palaimintojo Jurgio Matulaičio muziejų. Čia mus pasitiko gidas, kuris rodė eksponatus ir aš atkreipiau dėmesį į gido pasakytus žodžius apie tai, kad Jurgis Matulaitis (1871–1927) mokėsi nelabai gerai... Vienaime stende pastebėjau įrodymą, kad tokia gido pastaba neteisinga. Mano prašymu, Valdas Pakėnas nufotografavo pažymėjimą. Tame pažymėjime matome iš esmės dešimties balų vertinimo sistemą ir mažesnio pažymio už 7 balus mokinys neturėjo, o matematikos žinių įvertinimas beveik puikus: aritmetika – 10, geometrija – 10, algebra – 9. Gal mano pastebėjimas patiktų ir gidui? O kaip jums? Pažiūrėkite...

Muziejus yra įsikūręs Marijampolės Marijonų vienuolyne ir Marijampolės Šv. Arkangelo Mykolo bazilikoje. Ekspozicija patraukli įvairių amžiaus grupių lankytojams, o ypač paaugliams ir jaunimui, nes medžiaga joje pristatoma ne vien tradiciniu būdu, bet ir interaktyvioje aplinkoje - informaciniuose terminaluose su lietimui jautriais ekranais.

Muziejus kviečia pažinti palaimintojo Jurgio Matulaičio, vienos ryškiausių katalikiškojo pasaulio asmenybių Lietuvoje, gyvenimą ir veiklą, stebėti nuostabų Dievo veikimą tautos, krašto, miesto ir individualaus žmogaus gyvenime, stabtelint ties esminėmis žmogaus patirtimis: kančia ir viltimi, pareiga ir ištikimybė, bičiulyste ir tarnavimu, džiaugsmu ir mirtimi, įsižiūrėti į palaimintojo Jurgio Matulaičio tikėjimo liudijimą, ieškant atsakymų į klausimus: ką reiškia sakyti "tikiu"? Koks yra tikintis žmogus? Ar tikėjimas tikrai gali keisti gyvenimą? Taip pat pažinti Marijampolės miesto kilnę, ankstyvąją istoriją bei iškilias šio krašto asmenybes, todėl organizuotas apsilankymas jame praturtinti tikybos, etikos, istorijos pamokų programą ar papildomo ugdymo planą įvairių amžiaus grupių moksleiviams.

III. Trečiasis lankytas objektas buvo muziejus „Bulotų namai“. Čia mums pasakojo apie pasiturinčių priekario miesto gyventojų buitį ir papročius. Taip pat paminėjo ir apie šio pastato šeimininkų Bulotų likimą. Pasikėlus į pastato antrą aukštą, jau prie arbatėlės, galėjome dar daugiau išgirsti apie muziejų ir įsitikinti, kad arbatėlė tikrai skani...

"Muziejus „Bulotų namai“ – unikalus XX a. pradžios medinės miesto architektūros pavyzdys Marijampolėje. Name gyveno vienas žymiausių advokatų Lietuvoje Andrius Bulota su žmona Aleksandra. Dabar čia įrengta ekspozicija „Bulotų namai – tarpukario miestietiškos kultūros atspindys“. Tai puiki galimybė susipažinti su Bulotų šeima, jos gyvenimo būdu, sužinoti apie spalvingą pasiturinčių miestiečių namų aplinką.

Muziejus paruošęs įvairias edukacines programas. Pavyzdžiui, pasakojama kaip elgtis svečiuose. Lankytojams galima pamatyti ir pasiimti korteles, kuriose yra tokie patarimai (aš pasiėmiau šias):

- 1) Praeinant pro duris jaunesnė moteriškė turi praleisti vyresnę;*
- 2) Jei nori įtikti kalbėdamasis, sakyk kitiems visa tai, kas gali būti jiems malonu;*
- 3) Būti gražiai apsirengusiai nereiškia būti ypatingai turtingai arba turėti pilną suknelių spintą. Svarbiausia – sugebėjimas kombinuoti;*
- 4) Niekada nekalbėk apie savo prabangą arba turtą, šnekėdamasis su tokiais žmonėmis, kurie to neturi, o apie sveikatą nekalbėk su ligoniais;*
- 5) Valgyk tyliai: nečepsėk ir laikyk burną užčiauptą. Srėbdamas sriubą, nešliurpk;*
- 6) Nesėdėk išsivertęs kėdėje, bet sėdėk laisvai.*

Etiketo patarimai

Svečius į vaišes visuomet reikia pakviesti iš anksto, prieš kelias ar keliolika dienų.

Atvykti į svečius reikia kviestu laiku, vėluotis yra labai nemandagu.

Protas ir pilvas turi būti laisvi ir dėl to protingiau per daug neprisivalgyti.

Nereikia koks valgis ar patiekalas girti, nebent iš tikrųjų jis būtų ypatingai geras, gardus ar retas.

Aukso taisyklė – vengti imtis valgių, kurių nemoki valgyti.

Nevalgyk svogūnų ir panašių stipriai kvepiančių daržovių, nebent rengies ilgesnį laiką pabūti vienumoj.

IV. Atėjo laikas pietauti. Pietūs buvo užsakyti iš anksto. Valgėme restorane **Senamiesčio legenda**. Padavėjos malonios. Kugelis skanus, gira brangi... Laukia ėmė lyti. Atvažiavo mūsų autobusiukas ir mus nuvežė prie ketvirto ekskursijos objekto - prie buvusios žydų sinagogos. Dabar ten yra švietimo centras. Mums pavyko – tą dieną vyko dailininko Prano Griušio paveikslų parodos pristatymas ir mums pasisėkė dalyvauti, kaip žiūrovams ir kaip garbingiems svečiams iš KTU.

Buvusi žydų sinagoga – dalis mūsų sakralinio paveldo, ilgus šimtmečius trukusios žydų istorijos Lietuvoje liudininkė. Žydai į LDK teritoriją atsikėlė maždaug XV a. pabaigoje. XVII a. pabaigoje ir XVIIIa. pradžioje, šalį nuniokojus karams ir epidemijoms, LDK miestai ištuštėjo ir žydai buvo kviečiami tam, kad padėtų atgaivinti merdinčią ekonomiką. Spėjama, kadangi projektas nerastas, sinagoga suprojektuota architekto Valeriji Rybarskii 1899 m. Sinagoga veikė iki Antrojo pasaulinio karo. Sovietmečiu buvo suniokota tiek pastato išorė, tiek vidus. Rekonstruota 1985 m., keičiant paskirtį – pritaikyta Marijampolės inžinierių namams, o dar po dešimtmečio čia pradėjo veikti Marijampolės apskrities švietimo centras. Sinagogos pirminis vaizdas atstatytas ne visai tiksliai.

Taip gražiai ir turiningai praėjo šių metų birželio penkioliktoji dieną. Ačiū Valdui Pakėnui už nuotraukas.

Dar kartą dėkojame Liudvikai...

Sėkmės,

Romualdas Markauskas